C/2023/163

6.10.2023

Uverejnenie žiadosti o zápis názvu do registra podľa článku 50 ods. 2 písm. b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny

(C/2023/163)

Týmto uverejnením sa poskytuje právo vzniesť námietku proti žiadosti podľa článku 51 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1151/2012 ([1]) do troch mesiacov od dátumu tohto uverejnenia.

ŠPECIFIKÁCIA VÝROBKU AKO ZARUČENEJ TRADIČNEJ ŠPECIALITY

„Bœuf traditionnel de race Normande“

EÚ č.: TSG-FR-02867 – 9. 9. 2022

1. **Názov (názvy) na zápis do registra**

„Bœuf traditionnel de race Normande“

2. **Druh výrobku [podľa prílohy XI]**

Trieda 1.1. Čerstvé mäso (a droby)

3. **Dôvody zápisu do registra**

3.1. ***Tento výrobok***

☒ sa vyznačuje spôsobom výroby, spôsobom spracovania alebo zložením, ktoré sa tradične používajú v prípade daného výrobku alebo danej potraviny,

☐ sa vyrába z tradične používaných surovín alebo prísad.

„Bœuf traditionnel de race Normande“ je mäso z vola, t. j. kastrovaného samca normandského plemena.

Voly sa rodia a sú chované na farmách s mliekarenskou výrobou, takže predstavujú dodatočnú líniu produkcie, ktorá umožňuje zhodnotiť vzdialené alebo neobrábateľné trávnaté porasty.

Spôsob chovu volov „Bœuf traditionnel de race Normande“ je založený na jednoduchom a hospodárnom technickom postupe, ktorý zostáva nezmenený už od druhej svetovej vojny, a to aj napriek zintenzívneniu systémov produkcie v 70. rokoch 20. storočia a zavedeniu kukuričnej siláže do systému krmovín. Dokazujú to aj viaceré úryvky z knihy *L'élevage en Normandie – Etude géographique*, ktorú vydal v roku 1968 geograf Armand Frémont.

Spôsob chovu je založený na kastrovaných samcoch normandského plemena, ktorí sa aspoň sedem mesiacov v roku živia spásaním trávy a zvyšok roka konzervovanou trávou. Týmto spôsobom chovu možno dosiahnuť pomalý rast zvierat. Krmivo pre „Bœuf traditionnel de race Normande“ nezahŕňa kukuričnú siláž a žiadne krmivo získané z geneticky modifikovaných organizmov. Kastrácia zabezpečuje pomalý rast a pokojnú povahu plemena, ako aj dobrú mäsitosť jatočného tela a mramorovanie mäsa.

3.2. ***Tento názov***

☒ označuje tradičný alebo špecifický charakter výrobku.

☐ sa tradične používa na označenie špecifického výrobku.

Názvom „Bœuf traditionnel de race Normande“ sa toto plemeno odlišuje od mäsa z kastrovaných samcov normandského plemena z iných trhov, kde sa predáva pod druhovým označením „hovädzie“. Väčšina mäsa sa v skutočnosti predáva pod všeobecným názvom „hovädzie mäso“, ak pochádza z dospelého hovädzieho dobytka (dojníc alebo dojčiacich kráv vyradených z chovu, mladých býkov alebo jalovíc).

([1]) Ú. v. EÚ L 343, 14.12.2012, s. 1.

Krmivom volov „Bœuf traditionnel de race Normande“ je spásaná alebo konzervovaná tráva. Pri chove hospodárskych zvierat sa využíva špecifické plemeno a špecifické krmivo, čo umožňuje pomalý rast zvierat, a dodržiava sa striedanie obdobia na pastvinách v trvaní najmenej sedem mesiacov s druhým obdobím, ktoré môžu zvieratá tráviť v maštaliach.

Normandské plemeno slúži na zmiešané účely a môže sa využívať na produkciu mlieka aj mäsa. Je známe svojou kvalitou mlieka (syr a maslo), dlhovekosťou a rustikálnosťou, t. j. vhodnosťou na chov vo voľnom výbehu. Zároveň dobre znáša sezónne zmeny klímy. Môže po celý rok zostávať na pastvine, ľahko stráca a opäť naberá hmotnosť (Le Liboux P., 1974 a *Patrimoine normand*, 2000). Je povestné dobrou mäsitosťou jatočného tela a kvalitou mäsa (panel poroty sprievodcu Gault et Millau, 1992).

Na farmách s mliekarenskou výrobou chovajúcich normandské plemeno sa voly tradične vždy pásli na odľahlých alebo ťažko obrábateľných trávnatých porastoch, čo poskytovalo možnosť produktívneho využitia samcov.

4. Opis

4.1. *Opis výrobku, na ktorý sa vzťahuje názov uvedený v bode 1, vrátane jeho hlavných fyzikálnych, chemických, mikrobiologických alebo organoleptických vlastností, z ktorých vyplýva špecifický charakter výrobku (článok 7 ods. 2 tohto nariadenia)*

„Bœuf traditionnel de race Normande“ je hovädzie mäso z kastrovaných samcov normandského plemena vo veku 30 až 48 mesiacov.

Normandské plemeno slúži na zmiešané účely a je známe svojou schopnosťou produkovať mlieko aj mäso.

Jatočné telá sa zaraďujú aspoň do triedy O= so stupňom pretučnenosti 3 alebo 4.

Minimálna hmotnosť je 380 kg pre jatočné telá zaradené do triedy O+ a 410 kg pre jatočné telá zaradené do triedy O=. Jednou zo špecifických vlastností týchto jatočných tiel je vysoký stupeň pretučnenosti, a to s výnimkou stehna a pleca.

Hrudné a medzirebrové svaly sú prerastené tukom a mäso je mramorované.

Mäso je tmavočervenej farby, prerastené tukom lieskovcovej farby.

4.2. *Opis spôsobu výroby výrobku, na ktorý sa vzťahuje názov uvedený v bode 1, ktorý musia výrobcovia dodržiavať, a prípadne aj povahy a vlastností použitých surovín alebo prísad a spôsob prípravy výrobku (článok 7 ods. 2 tohto nariadenia)*

Každý hospodársky subjekt, ktorý sa chce v plnej miere alebo sčasti venovať produkcii „Bœuf traditionnel de race Normande“, je povinný oznámiť túto skutočnosť skupine.

Hospodárske subjekty musia zástupcom zodpovedným za kontroly sprístupniť individuálny záznam o vysledovateľnosti alebo akýkoľvek rovnocenný dokument, ktorý možno elektronicky spracovať a ktorý sprevádza každé zviera až do jeho porážky, ako aj všetky dokumenty potrebné v rámci kontrol.

Každý hospodársky subjekt, ktorý sa v súvislosti s niektorým zvieraťom zriekne nároku na označenie zaručenej tradičnej špeciality „Bœuf traditionnel de race Normande“, o tom musí informovať skupinu tak, že jej pošle úplnú kópiu záznamu o vysledovateľnosti tohto zvieraťa.

V ročnom súhrnnom vyhlásení o produkcii sa uvádza:

— pre prevádzkovateľov bitúnkov: počet a hmotnosť jatočných tiel identifikovaných ako ZTŠ „Bœuf traditionnel de race Normand“ pre rok N–1,

— pre chovateľov:

  — o počet volov uvedených na trh ako ZTŠ „Bœuf traditionnel de race Normande“ pre rok N–1,

  — o počet zvierat chovaných v súlade so špecifikáciou ZTŠ „Bœuf traditionnel de race Normande“ pre rok N.

Hospodárske subjekty pošlú toto vyhlásenie skupine najneskôr do 28. februára roku N.

4.2.1. *Zviera*

Výraz „Bœuf traditionnel de race Normande“ označuje samca normandského plemena (kód plemena 56 pre oboch rodičov).

Kastrácia sa vykonáva pred dosiahnutím veku siedmich mesiacov (210 dní). Pri tomto postupe sa musí použiť anestézia a/alebo analgézia.

Na účely odstránenia výrastkov alebo rohov je povinné použitie anestetík alebo analgetík, ako aj dezinfikovanie rán.

Chovateľ musí aktualizovať individuálne záznamy o vysledovateľnosti, ktoré musia pre každé zviera obsahovať aj údaje z pasu hovädzieho dobytka spolu s identifikačným číslom farmy a dátumom kastrácie zvieraťa.

4.2.2. *Povolené krmivo*

Zvieratá konzumujú potravu na báze mlieka, krmivá tvoriace základnú kŕmnu dávku a doplnkové koncentráty a krmivá.

Potrava na báze mlieka:

V prípade používania práškového mlieka ho tvoria primárne bielkoviny živočíšneho pôvodu.

Základnú kŕmnu dávku tvorí:

— spásaná tráva, predsušená alebo balená tráva alebo trávna siláž (bez pridaných chemických konzervačných látok a s obsahom sušiny viac ako 27 %),

— slama z obilnín, bielkovinových plodín a strukovín,

— predsušená alebo balená lucerna siata alebo siláž z lucerny siatej (s obsahom sušiny viac ako 27 %),

— repa.

Kukuričná siláž je zakázaná.

Koncentráty a doplnkové krmivo:

— obilné zrná a odvodené výrobky: pšenica, jačmeň, ovos, tritikale, kukurica na zrno,

— súraž,

— pelety z lucerny siatej,

— lisovaná dužina z repy,

— semená a plody olejnín a z nich odvodené produkty: repka olejná, sója fazuľová a ľan siaty,

— semená strukovín a z nich odvodené produkty: hrach a fazuľa.

Minerály sú povolené.

Močovina a z nej odvodené produkty sú zakázané.

Kŕmne doplnkové látky živočíšneho pôvodu sú zakázané.

Krmivo s obsahom palmového oleja je zakázané.

V súlade so špecifikáciou sú v krmive pre zvieratá povolené len rastlinné krmivá, vedľajšie produkty a krmivá pochádzajúce z netransgénnych produktov.

4.2.3. *Chov*

4.2.3.1. Výživa

— Od prvého dňa do šiesteho mesiaca (vrátane)

Zviera, z ktorého sa má stať „Bœuf traditionnel de race Normande“, je pred odstavením chované v mliečnom režime. Podáva sa mu plnotučné alebo sušené mlieko a prípadne s prídavkom obilnín a krmiva.

Počas tohto obdobia množstvo podávaných koncentrátov nesmie presiahnuť 500 kg sušiny. Sušené mlieko sa do tejto dávky nezapočítava.

— Od siedmeho mesiaca až po porážku

„Bœuf traditionnel de race Normande“ sa pasie aspoň dve celé letné sezóny, každú v trvaní aspoň sedem mesiacov, minimálne od marca do novembra.

Počas obdobia pasenia predstavuje spásaná tráva základ krmiva. Zvieratám sa môže podávať doplnková strava v podobe balíkov sena alebo slamy či koncentrátov, v závislosti od rastu trávy.

Celkové ročné zaťaženie pasienkov je aspoň 30 árov na dobytčiu jednotku (DJ).

Chovateľ si musí viesť aktuálnu knihu o pastve, aby pre každú parcelu vedel identifikovať:

— jednotlivé identifikačné čísla volov, ktoré sa na nej pasú,

— dátumy príchodu na trávny porast a odchodu z neho.

Aj počas zimného obdobia je základom krmiva tráva. „Bœuf traditionnel de race Normande“ sa kŕmi trávnym krmivom s podielom sušiny aspoň 60 % základnej kŕmnej dávky.

Doplnkové jadrové krmivo (koncentrované krmivo) sa môže podávať dobytku na pastve aj v maštali.

80 % základnej kŕmnej dávky podávanej volom pochádza priamo z farmy.

— Výkrm

Fáza výkrmu je poslednou fázou pred porážkou a slúži na zdokonalenie mäsitosti jatočných tiel zvierat. Môže sa uskutočňovať v maštali alebo na pasienku, pričom jednou z charakteristík normandského plemena je, že je možné ho vykŕmiť trávou.

Počas dvoch mesiacov pred porážkou možno pridať až 250 kg sušiny v doplnkovom jadrovom krmive.

Chovateľ musí aktualizovať individuálne záznamy o vysledovateľnosti vrátane:

— dátumu vykŕmenia,

— najskoršieho dátumu porážky.

Celkové množstvo koncentrátov podaných jedincom „Bœuf traditionnel de race Normande“ od narodenia po porážku je obmedzené na 1 500 kg sušiny.

4.2.3.2. Ustajnenie

Keď sú voly vo vnútorných priestoroch, môžu byť buď voľne ustajnené na hlbokej podstielke (s výbehom alebo bez neho), v stabilizovanej ohrade na zimovanie, v stajni s priväzovaním alebo v maštali s pevným státím.

Slama v tomto ustajnení je teda rozmiestnená tak, aby si voly mohli udržiavať dobrú úroveň čistoty, t. j. znečistené plochy siahajú maximálne po spodnú polovicu stehien, po spodnú časť brucha a hrudnú kosť.

Tieto pravidlá udržiavania čistoty platia aj pre letné obdobie a zimné obdobie trávené vonku.

V prípade pobytu vnútri majú zvieratá priestor aspoň 6 m^2/DJ. Pre zvieratá staršie ako 36 mesiacov sa táto plocha zvyšuje na 8 m^2/DJ. Zvieratá majú k dispozícii 0,7 m/DJ vo válovoch a aspoň jedno miesto na zviera, kde je umiestnená zábrana (kŕmna zábrana, šikmé mreže atď.).

Úplné ohradenie mrežami je zakázané.

Úplne voľné priestranstvo je povolené.

4.2.4. *Porážka a vlastnosti jatočných tiel*

„Bœuf traditionnel de race Normande“ sa poráža vo veku 30 až 48 mesiacov. To je čas potrebný na to, aby zvieratá využili aspoň dve sezóny pasenia.

Obdobie medzi odchodom z poľnohospodárskeho podniku a porážkou zvieraťa nesmie prekročiť 24 hodín, ak sa zviera prepravuje priamo z podniku, a 36 hodín, ak prechádza cez zhromažďovacie stredisko.

V záujme zabezpečenia dobrých životných podmienok zvierat je povolená len porážka s omráčením.

Aby sa zabezpečila dobrá úroveň mäsitosti jatočných tiel „Bœuf traditionnel de race Normande“ podľa stupnice EUROP:

— jatočné telá zaradené aspoň do triedy O+ musia mať minimálnu hmotnosť 380 kg,

— jatočné telá zaradené aspoň do triedy O= musia mať minimálnu hmotnosť 410 kg.

Len jatočné telá so stupňom pretučnenosti 3 alebo 4 môžu byť označené ZTŠ „Bœuf traditionnel de race Normande“.

Chovateľ musí aktualizovať individuálne záznamy o vysledovateľnosti vrátane:

— dátumu a času odchodu z farmy na bitúnok,

— identifikácie bitúnka.

Prevádzkovateľ bitúnka musí aktualizovať individuálne záznamy o vysledovateľnosti vrátane:

— mena alebo čísla prevádzkovateľa bitúnka,

— dátumu a času porážky,

— čísla bitúnka,

— hmotnosti jatočného tela,

— klasifikácie jatočného tela,

— pretučnenosti.

Mäso musí byť identifikované ako ZTŠ „Bœuf traditionnel de race Normande“ po tom, ako prevádzkovateľ bitúnka označí jatočné telá. Jatočné telá sa v súlade so špecifikáciou označia tak, že sa na jatočné telo a jeho kusy pridá označenie „Bœuf traditionnel de race Normande“ a etikety.

4.2.5. *Označenie*

Na označení na každom jednotkovom balení hovädzieho mäsa „Bœuf traditionnel de race Normande“ sa musí uvádzať:

— názov zaručenej tradičnej špeciality „Bœuf traditionnel de race Normande“, vytlačený:

— písmom najväčšej veľkosti na etikete,

— písmenami rovnakého typu a veľkosti, pokiaľ ide o výšku a šírku,

— jednofarebne,

— v jednom bloku.

— Slová „zaručená tradičná špecialita“ a symbol „ZTŠ“ bezprostredne pred alebo za názvom ZTŠ, bez sprostredkujúcich odkazov.

— Všetky ostatné výrazy musia byť od názvu jasne oddelené.

4.3. ***Opis kľúčových znakov, ktorými sa stanovuje tradičný charakter výrobku.***

Produkcia „Bœuf traditionnel de race Normande“ je súčasťou histórie chovu hospodárskych zvierat vo francúzskom regióne Grand Ouest.

Pôda a podnebie regiónu Grand Ouest, ktorý je kolískou normandského plemena, zmeny v hospodárstve a vo vidieckom práve, ktoré ovplyvnili poľnohospodárstvo od 16. storočia, a blízkosť Paríža výrazne prispeli k tradičnému charakteru tejto produkcie v priebehu rokov (Frémont A., 1967).

Kvalita pôdy a oceánske podnebie uľahčovali pestovanie trávy na rozsiahlych územiach Normandie s vysokou koncentráciou pasienkov až do druhej svetovej vojny. V krajine so živými plotmi, nerovným terénom a vlhkými spodnými časťami údolí bolo používanie pluhov náročné. Preto sa tu rozmohol chov hospodárskych zvierat na základe koncepcie *„embouche“* (výkrm trávou), ktorá zahŕňala výkrm chudých zvierat, ktoré sa zvyčajne používali ako pracovné zvieratá.

V druhej polovici 19. storočia sa táto oblasť začala špecializovať na chov hospodárskych zvierat, k čomu prispel aj pád cien obilnín spôsobený masívnym vývozom spoza Atlantického oceána koncom 19. storočia a migrácia z vidieka do mesta v čase francúzskej industrializácie (Bertaux J. J., 1997).

Nižšia ekonomická hodnota plodín spolu s nedostatkom pracovných síl viedli k zvýšeniu výmery pasienkov, a tým aj k chovu dobytka, najmä normandského plemena. Chovatelia dobytka následne začali zvieratá vykrmovať, čo viedlo k rozvoju a špecializácii produkcie (Frémont A., 1967).

Tento typ poľnohospodárstva, historicky spojený s chovom normandského plemena na mlieko, bol výnosný a nenáročný na prácu. Obchodné príležitosti boli samozrejme najmä v Paríži, ktorý bol najbližším a najsľubnejším trhom (Frémont A., 1967).

V rovnakom období sa chov normandského dobytka sprofesionalizoval a vznikli snahy zlepšiť kvalitu dobytka pomocou novej koncepcie šľachtenia skrížením s durhamským dobytkom, anglickým plemenom chovaným viac na mäso, ale aj na mlieko, pre ktoré trh s čerstvými výrobkami v hlavnom meste rástol (smotana, maslo a mäkké syry).

Parížsky trh, po ktorom nasledoval rast vo všetkých veľkých mestách až do 60. rokov 20. storočia, umožnil vznik rýchlo sa rozvíjajúceho trhu s mäsom a mliečnymi výrobkami, čím sa posilnila myšlienka kombinovanej úžitkovosti normandského plemena, a „Bœuf traditionnel de race Normande“ sa tak stal doplnkovou líniou produkcie.

Prevzali sa techniky výkrmu používané pri tradičnom výkrme trávou (*embouche*), založené na obhospodarovaní trávnych porastov v súlade s kvalitou pôdy a rýchlosťou rastu trávy, čo sú dve koncepcie, vďaka ktorým bolo možné optimalizovať pastvu a zber krmovín na zimné obdobie.

Pri tejto produkcii sa využívali prirodzené vlastnosti zvierat, ktoré sa prejavovali pomalým rastom uľahčeným kastráciou, keďže absencia samčích hormónov spôsobovala pomalší vývoj zvierat.

Pri chove „Bœuf traditionnel de race Normande“ sa preto využíva strava založená na spásaní a v zime na konzervovanom trávnom krmive.

Okrem toho, že kastrácia zaručila miernu povahu zvierat, jej vplyvom došlo aj k lepšiemu rozloženiu svalovej hmoty v zadných častiach tela zvieraťa a tým aj lepšej mäsitosti, ktorá bola ešte vylepšená v dôsledku zmiešaného účelu normandského plemena.

Produkcia „Bœuf traditionnel de race Normande“ sa rozšírila všade tam, kde sa normandské plemeno vyskytovalo, a to aj napriek špecializácii na výrobu mlieka a kŕmnym systémom založeným na kukuričnej siláži a sóji na konci 20. storočia v dôsledku intenzifikácie metód chovu (Bertaux J. J., 1997).

Normandské plemeno určené na produkciu mlieka s doplnkovou produkciou hovädzieho mäsa sa rozšírilo ďaleko za hranice miesta svojho pôvodu do regiónov, kde sa kvôli nemožnosti obrábať určité pasienky stala atraktívnou koncepcia využívania toho istého stáda na produkciu mlieka aj mäsa.

Rozvoj normandského plemena a „Bœuf traditionnel de race Normande“ nastal napríklad v Bretónsku, Pays de la Loire, Centre a až po hranice departmentu Charente.

Všetky tieto prvky potvrdzujú dve ukážky z knihy od Armanda Frémonta s názvom *L'élevage en Normandie – Etude géographique*, ktorá vyšla v roku 1968.

V prvom úryvku z odseku venovanému „jatočným zvieratám“, ktoré autor delí do troch kategórií – teľa, mladý nedospelý vôl a tradičný vôl – takto charakterizuje poslednú uvedenú kategóriu v roku 1968, keď sa normandské plemeno vyskytovalo stále prevažne v Normandii v stádach určených na produkciu mlieka, čím dokazuje, že išlo o veľmi špecifický typ produkcie, pri ktorom sa používali voly porážané vo veku troch rokov a vykrmované najmä metódou výkrmu trávou (*embouche*), na rozdiel od výkrmu z válovov:

„*Najväčšiu kategóriu však predstavuje tradičný trojročný vôl, ktorý poskytuje v priemere 300 kg čistého mäsa. Ide o pôvodný typ produkcie (...), Normandia bezpochyby predstavuje jednu z jej báš. Trávou vykŕmený dobytok v Normandii predstavuje viac ako 20 % hovädzieho dobytka celej krajiny. Departmenty Orne, Seine-Maritime a Calvados sú na popredných miestach v tejto produkcii, ktorá je veľmi nerovnomerne rozdelená medzi výkrm z válovov v nížinách a výkrm trávou najmä v oblastiach s prevahou trávnatých porastov*“.

V druhom úryvku sa vysvetľuje koncept *embouche*, ktorý sa tu definuje ako spôsob výkrmu hovädzieho dobytka trávou:

„*Prvé nejasnosti obchodu s mäsom sú zjavnejšie pri špecializovaných farmároch hospodáriacich na trávnatých porastoch (‚emboucheur‘), častejšie označovaných ako ‚herbager‘ (...). V 19. storočí poskytla judikatúra súdu v Caen jasné vymedzenie tohto pojmu: ‚herbager‘ (farmár hospodáriaci na trávnatých porastoch) je osoba, ktorá na účel využitia trávnatých porastov, ktoré vlastní alebo obhospodaruje, nakupuje chudý dobytok a po tom, ako mu tento dobytok spasie pasienky a vykŕmi sa, ho predáva ďalej*“.

V 19. storočí, po druhej svetovej vojne, ako aj dnes, sa teda „Bœuf traditionnel de race Normande“ definuje ako kastrovaný samec normandského plemena, ktorý sa po vykŕmení trávou poráža vo veku okolo troch rokov.

PRÍLOHA

Hlavné body, ktoré majú byť predmetom kontroly

Ustanovenie špecifikácie	Metóda posudzovania
Schválené plemeno	Dokumentačná a vizuálna
Samci vykastrovaní pred dosiahnutím veku sedem mesiacov	Dokumentačná a vizuálna
Suroviny v základnej kŕmnej dávke	Dokumentačná a vizuálna
Prítomnosť na pastve	Vizuálna
Obdobie pasenia	Dokumentácia